

Grote werken, grote thema's bij Anselm Kiefer

Achtergrond - 14 augustus 2020 - Auteur: Jesse Oude Egberink

Hij is een van de grote namen uit de Duitse schilderkunst en in Duitsland wordt zijn 75ste verjaardag aangegrepen voor exposities en andere eerbetonen: Anselm Kiefer. Tot 6 september is zijn werk nog te zien in een solo-expositie in museum Voorlinden in Wassenaar.

In de expositiezaal valt direct de omvang van Kiefers grauwe kunstwerken op. In de tentoonstelling spelen thema's als mythologie, poëzie en het Duitse nazi-verleden een rol. Zo kun je het Berlijnse vliegveld Tempelhof maar ook de val van Icarus in de schilderijen terugvinden. "Wie oog in oog staat met de werken van Anselm Kiefer wil het liefst zijn handen over de verschillende lagen laten gaan. Tegelijkertijd nodigt de omvang uit een stap terug te doen om zijn enceneringen te overzien", zo schrijft het museum over de expositie. De werken komen uit de eigen collectie.

Lood, zand, hooi

Anselm Kiefer werd geboren op 8 maart 1945, kort voor de Duitse capitulatie, in het Zuid-Duitse Donaueschingen. Hij studeerde onder meer aan de kunstacademie van Düsseldorf bij Joseph Beuys, door wie hij sterk beïnvloed is. Kiefer kreeg bekendheid met een serie foto's die hij in 1969 als 24-jarige kunststudent maakte. Op deze foto's is een Anselm Kiefer te zien die in verschillende Europese landen de Hitlergroet brengt. In het kunsttijdschrift *Interfunktionen* -waarin de fotoserie gepubliceerd werd- schreef Kiefer: "Tussen de zomer en de herfst van 1969 heb ik Zwitserland, Frankrijk en Italië bezet". De Tweede Wereldoorlog en het Duitse nazi-verleden hebben vanaf het begin een belangrijke rol gespeeld in het werk van Kiefer.

Voor zijn -vaak enorme- schilderijen gebruikt hij materialen als aarde, lood, zand, hooi en andere natuurlijke materialen. Deze materialen geven een melancholiek karakter aan zijn werk. Vaak zijn op zijn schilderijen verwoeste landschappen te zien; een verwijzing naar de recente Duitse geschiedenis.

Kiefer behoorde eind jaren zestig tot de eerste lichting kunstenaars die de confrontatie met het recente Duitse verleden aanging. Hij hield zich bezig met de vraag hoe het nazi-verleden voor hem persoonlijk doorwerkte. Omdat het

Duitsland van die tijd nog niet klaar was voor deze confrontatie beleefde Kiefer zijn echte doorbraak in de Verenigde Staten. Inmiddels behoort hij tot de meest gerespecteerde moderne kunstenaars van Duitsland. De Duitse bondspresident Walter Steinmeier schreef [een brief](#) aan Anselm Kiefer ter ere van zijn 75e verjaardag. Daarin schreef hij dat Kiefer “zonder twijfel een unieke plaats in de moderne kunst inneemt”.

Andere tentoonstellingen

De tentoonstelling in Museum Voorlinden is al sinds vorige herfst te zien en is vanwege corona verlengd, tot 6 september. Wie na deze vijf werken meer wil zien van de schilder, kan komende week nog naar de drive-thru-tentoonstelling van Boijmans van Beuningen in het Rotterdamse Ahoy. In deze expositie, die nog tot 23 augustus duurt, kunnen kunstliefhebbers vanuit hun auto naar werken van onder meer Kiefer kijken.

Ook in Duitsland is de 75e verjaardag van de schilder aangegrepen om zijn werk te laten zien. In het Franz Marc-museum in het Beierse Kochel is de tentoonstelling ‘Opus Magnum’ te zien. In deze expositie zet de kunstenaar zich uiteen met de gedichten van Ingeborg Bachmann en Paul Celan, en wederom met het thema holocaust en nationaal-socialisme, schrijft [Deutschlandfunk Kultur](#). Ook is er een gelijknamige tekstbundel uitgebracht.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/39314/grote-werken-grote-themas-bij-anselm-kiefer>